

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Mesečna priloga: „SLOVENSKI TEHNIK“.

Izhaja vsaki dan
tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj
Prenamene številke se prodajajo po 3 mrv. (6 stotink)
v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Ljubljani, Gorici,
Kranju, Št. Petru, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini,
Ajdovščini, Postojni, Dornbergu, Solkanu itd.
CENE OGLASOV se računajo po vrstah (široka 73 mm, visoka
2 1/2 mm); za trgovinske in obrtne oglase po 20 stotink;
za smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih savodov
po 50 stot. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka na-
daljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa
po 40 stot. — Oglase sprejema Inzeratni oddelček uprave
„Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Naročnina znaša
za vsa leta 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K — na
naročbe brez dopolane naročnine, se uprava ne ozira,
Naročnina za nedeljsko izdajo „Edinosti“ znaša: celoletno K 5-20, pol leta 2-60
Val dopolni naj se pošilja na uredništvo lista. Nefrankovane
pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista.
UREDNIŠTVO: ul. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom).
Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik
konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijska
lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18
Poštne-branilnični račun št. 541-652.
TELEFON števil. 1187.

BRZOJAVNE VESTI.

Aehrenthal odlikovan.

DUNAJ 14. Kakor je zvedela „Pol. Corr.“, je italijanski kralj Viktor Emanuel poslal ministru za unanije stvari baronu Aehrenthalu kakor dokaz svojega zadovoljstva radi obiska ministra v Racconigi in v Desiju svojo sliko prevideno z lastnoročnim podpisom.

Brzjavke v Združene države.

DUNAJ 14. Vsled ameriškega štrajka telegrafistov se zamore pošiljati brzjavke v Združene države le na nevarnost odpošiljatelja, izvzeti sta le mesti New-York in Boston.

Lastnoročno pismo italijanskega kralja cesarju Fran Josipu.

RIM 14. Zatrjuje se, da izroči minister unanijih stvari cesarju Franu Josipu lastnoročno pismo kralja Viktorija Emanuela.

Siamski kralj.

KOLIN 14. Siamski kralj je danes popoldne odpotoval v Pariz.

Kralj Edvard na Wilhelmshehe.

WILHELMSHÖHE 14. Ob lepem vremenu je ob 1. uri 15 min. pop. dospel semkaj kralj Edvard. Kralj, v uniformi gardnih dragoncev je ob zvokih angleške himne stopil z voza. Vladarja sta se priskočno pozdravila. Po medsebojni predstavi spremstva sta se odpeljala v grad Wilhelmshehe, živahno pozdravljena od prebivalstva.

Skladišče jute pogorelo.

DUNKIRCHEN 14. V nekem velikem skladišču jute tukajšnjega pristanišča je nastal danes silen požar.

Štrajk.

OPAVA 14. V industrijskem okraju Bielice-Biala štrajka v 22 predilnicah 2400 delavcev.

Utrdbe v Bosporu.

CARIGRAD 14. V zadnjem času je porta zgradila v Bosporu več novih utrdb oziroma je razširila stare.

Dogodki v Maroku.

GIBALTAR 14. Francoski rušilec torpedov „Catapult“ je avstrijski streljalec „Casablanca“, da je bilo mesto predsonom ob njegovem odhodu mirno, da je pa križarka „Glorie“ bombardirala okolico. Paša iz Casablance je jetnik na križarki „Glorie“.

PARIZ 14. Tukajšnji uradni krogi so izlasti vznemirjeni radi položaja v Magazanu.

Potrjuje se, da tukajšnji urojenici le radi tega ne izpuste Evropejcev na svobodo, da bi jim v slučaju francoskega napada služili kakor talci.

PARIZ 14. Glasom privatnih poročil iz Tangerja, je sklep francoske vlade, da začasno ne odpošlje novih ojačenj v Maroko, provzročil med tamšnjim evropskim prebivalstvom mičen utis.

Od tukajšnjih listov odposlani poročevalci javljajo soglasno, da rabi general Drude ojačanja. General Drude je prejel vest, da jim dalje bolj narašča maročanski šotorišče v Tedertu. Od druge strani poročajo, da pričakuje general Drude le ukazov in ojačenj, da zamore marširati naprej.

PARIZ 14. (Ag. Havas) Nasprotno poročilom nekaterih listov se javlja, da ni res, da bi bil general Drude zahteval ojačenj. — Vlada ni zato tudi imela povičja, da bi mu jih odrekla.

TANGER 14. (Agence Havas) Tukajšnji francoski diplomatski zastopnik je naprosil admirala Philiberta, naj ukaže križariti neko-

liko ladij pred Mogadorjem, Saffijem in Jarišem. Mnogo Židov zapušta Tanger ter odhaja v Gibraltar, vzlic temu da vlada v mestu in okolici popolnoma mir.

Angleška vojna mornarica.

LONDON 14. „Daily Telegraph“ poroča da se v kratkem prične z gradnjo treh novih vojnih ladij tipa „Dreadnought“. Ladije bodo še večje znatno močnejše nego „Dreadnought“.

LONDON 14. Glasom uradne objave prestopi 32 ladij domače flote k kanalski floti.

Štrajk brzjavčnih uradnikov v Severni Ameriki.

ČIKAGO 14. Ministerijalni komisar za delavske stvari Neille in predsednik ameriških delavskih zvez Gompers sta imela včeraj posvetovanje o štrajku telegrafistov. Neille je izjavil, da ni nikakih znakov, da bi se štrajk v kratkem končal.

OTAVA 14. Telegrafisti Great-North-Western-Company in Western Union v Montrealu in Torontu se branijo delati z neorganiziranimi telegrafisti v New Yorku in Čikagu ter so radi tega ustavili delo. Kanadski-Pacific-Company ni prizadeta od štrajka. Kabelska služba še posluje.

NEW-YORK 14. Obe stranki, ki se udeležujeta štrajka, izjavljata, da se je njun položaj zboljšal. Družbe zatrjujejo, da so v minoli noči dobili dovolj nadomestnih moči, da zamorejo v vseh uradih dežele nadaljevati poslovanje. — Telegrafisti izjavljajo, da je včerajšnji paraščaj štrajkovcev napotil še neodločne urade, da so se pridružili štrajku. Neki člen new-yorške državnega oddelka je ponudil svoje posredovanje voditelju brzjavne družbe „Western Union“ in „Postal-Telegr. Company“, da bi se štrajk poravnal, dobil je pa odgovor, da ni ničesar za poravnati. Predsednik new-yorške zveze telegrafistov je izjavil, da so telegrafisti pripravljeni podvreči se resni razsodniški odloki, brzjavne zveze se pa doslej še niso izjavile.

NEW-YORK 14. Pacific-Cable-Company, Osaiko, Kobe in Jokohamo pretrgana.

RUSIJA.

Terroristična banka vjeta.

LODZ 12. (Petr. brz. ag.) Včeraj je bila vjeta teroristična banda osem oseb. Našli so pri njih Browning pištole in prepovedane tiskovine.

Osem revolucionarjev usmrtenih.

RIGA 14. Včeraj zjutraj je stotnija pehote vstrelila osem na smrt obsojenih revolucionarcev.

O Ciril-Metodovi skupščini v Bohinju.

(Dopis.)

Iz Krškega, 10. avg. 1907.

(Konec.)

Da pišem te spomine, temu je dalo povoda to, da sem se mislil pri točki „nasveti“ oglasiti sam za besedo. Čas pa ni dopuščal. Zbrcovalo se je do 2. ure in pol popoldne, (zborovanje se je pretrgalo takrat radi obeda) in nadaljevalo se je menda šele ob 4. uri in pol, ko je bilo treba že odpotovati. Za točko „nasveti in želje“ sem izročil svoj predlog tovariš, ki je v pisarni Ciril-Metodove družbe. Ta ga pa ni prečital na skupščini in to gotovo radi pičlo odmerjenega časa. Radi tega naj mi bo dovoljeno, da povem v cenj.

prazne in klavne besede; ako se je zatiralo vsako svobodno besedo na najodločnejši način, tedaj je popolnoma naravno, da je, ko so se odprle gotove zatvornice, vsa ta v stoletjih nakopičena nezadovoljnost morala s silo bruhniti na dan, izlivaje se v najstrašnejših oblikah.

„Kaj je „resnično-verski duh“? To je ono duševno središče, ki se v njem shajajo in združujejo vsi narodi, vsi rodovi zemlje. Vere, izpovedavanja so lahko najrazličnejša, drug drugemu najbolj nasprotujoča, ali verski duh, tisto duševno središče, ki brzda živalske instinkte v človeku, ne pripušča, le on edini ne pripušča, da bi se razodeli v vsej svoji strahoti. Če tega ni, se ne razlikuje človek v ničemer od živali; on je morda še krutejši nego je žival. Med drugimi stannovi so osvobodili tudi ruskega kmeta, in on je pokazal v jasni luči svojo poživljenost, kajti pri izkušnji se je izkazalo, da pravega verskega duha, o katerem se je toliko govorilo in pisarilo, v njem, v kmetu, morda nikdar ni bilo. Jaz sem star mož; sem osemdeset let star. Že dolgo zasledujem razhlapčevanje duha, da se tako izrazim. Včasih mi zdi, da opažam te izpremembe v kmetovi duši, včasih pa, da njega, verskega duha, nikdar v njem ni bilo.

„Edinosti“ svoje mnenje, na kakšen način bi Slovenci dosegli, da se nam na šolskem polju ne bo delalo več toliko krivic.

S posredovanjem Ciril-Metodove družbe podpiramo Slovenci šolstvo denarno. Ali ker Slovenci nismo bogatini, je ta denarna pomoč premalo izdatna. Ne nasvetujem, da bi se na sedanji način ne podpiralo več našega šolstva, nasprotno, denarne podpore naj bodo vedno večje in večje! Kljub temu pa moremo prerokovati, da bodo vse te žrtve imele le malo vspeha. Zato nasvetujem, da bi se Slovenci borili zoper ponemčevanje in poitalijančevanje še „z duha svetlim mečem“. Kaj hočem s tem reči? Slovenci imamo veliko več inteligence, nego pa bogatinov. Zato pošiljajmo v boj zoper nasprotnike naše razumnosti! Med inteligenco imamo dokaj dobrih juristov, i lasti odvetnikov. Krivice, ki se nam gode na šolskem polju, izročajmo odvetnikom. Ti naj vlagajo zoper te krivice pritožbe v imenu starišev in davkoplačevalcev, ali v imenu občin in krajnih šolskih svetov! Take pritožbe je svoje dni z vspehom vlagal na upravno sodišče že dr. Dečko. Principijelnih vspehov so dosegli na upravnem sodišču tudi Slovenci v Trstu in v Gorici. Slovenci dobro vemo, da je vsaka nemška (laška) šola za slovenske otroke zoper § 19. osnovnega državnega zakona, zoper državni šolski zakon, zoper državni stari in novi šolski red in zoper vse ministerske normalne učne načrte. Zoper vse te zakone se pregrešajo šolske gosposke, če je za slovenske otroke le en razred ali le en učni predmet nemški ozir. italijanski. Zato naj bi posredovala Ciril-Metodova družba, da bi se slovenski odvetniki pritoževali na šolskih gosposkah zoper krivične naredbe v našem šolstvu. Pritožbe na okrajnih in deželnih šolskih svetih seveda ne izdajo veliko, ker te korporacije same avajajo take krivice. Pritožbe na ministerstvo bodo tudi odbite, ali na upravnem sodišču se najde še pravica. To sodišče je že v mnogih slučajih odločilo na korist Slovencev. Zato naj bi se tudi, če imelimo ugodnimi razsodbami v svojo korist, imela respekt tudi — vlada. (?? Ur.).. J. L.

„Edinosti“ svoje mnenje, na kakšen način bi Slovenci dosegli, da se nam na šolskem polju ne bo delalo več toliko krivic. S posredovanjem Ciril-Metodove družbe podpiramo Slovenci šolstvo denarno. Ali ker Slovenci nismo bogatini, je ta denarna pomoč premalo izdatna. Ne nasvetujem, da bi se na sedanji način ne podpiralo več našega šolstva, nasprotno, denarne podpore naj bodo vedno večje in večje! Kljub temu pa moremo prerokovati, da bodo vse te žrtve imele le malo vspeha. Zato nasvetujem, da bi se Slovenci borili zoper ponemčevanje in poitalijančevanje še „z duha svetlim mečem“. Kaj hočem s tem reči? Slovenci imamo veliko več inteligence, nego pa bogatinov. Zato pošiljajmo v boj zoper nasprotnike naše razumnosti! Med inteligenco imamo dokaj dobrih juristov, i lasti odvetnikov. Krivice, ki se nam gode na šolskem polju, izročajmo odvetnikom. Ti naj vlagajo zoper te krivice pritožbe v imenu starišev in davkoplačevalcev, ali v imenu občin in krajnih šolskih svetov! Take pritožbe je svoje dni z vspehom vlagal na upravno sodišče že dr. Dečko. Principijelnih vspehov so dosegli na upravnem sodišču tudi Slovenci v Trstu in v Gorici. Slovenci dobro vemo, da je vsaka nemška (laška) šola za slovenske otroke zoper § 19. osnovnega državnega zakona, zoper državni šolski zakon, zoper državni stari in novi šolski red in zoper vse ministerske normalne učne načrte. Zoper vse te zakone se pregrešajo šolske gosposke, če je za slovenske otroke le en razred ali le en učni predmet nemški ozir. italijanski. Zato naj bi posredovala Ciril-Metodova družba, da bi se slovenski odvetniki pritoževali na šolskih gosposkah zoper krivične naredbe v našem šolstvu. Pritožbe na okrajnih in deželnih šolskih svetih seveda ne izdajo veliko, ker te korporacije same avajajo take krivice. Pritožbe na ministerstvo bodo tudi odbite, ali na upravnem sodišču se najde še pravica. To sodišče je že v mnogih slučajih odločilo na korist Slovencev. Zato naj bi se tudi, če imelimo ugodnimi razsodbami v svojo korist, imela respekt tudi — vlada. (?? Ur.).. J. L.

Dogodki na Hrvaškem.

Veliki župani.

„Os. Tjednik“ javlja, da je sremski veliki župan Hideghety umaknil svojo ostavko in to na izrecno prošnjo Rakodczaya. Veliki župan Georgijević je pa odšel na lečenje v Karlove vari in se ne povrne več na svoje mesto.

Ostavka narodne vlade.

Kakor poročajo zagrebški listi, so že dospeli v Zagreb dekreti, s katerimi je vsprejeta ostavka sekcijjskih načelnikov dr. Nikolića, Badaja in Rojca ter so rešeni nadaljnega službovanja. Kedaj bodo imenovani nasledniki, o tem se ne ve še ničesar.

Djakovski škof.

„Hrvatska“ poroča iz Petrovaradina, da vest o kandidaturi novosadskega župnika in častnega kanonika nadškofije kaloške, dr. Pavla Amona za djakovskega škofa; nima nikake podlage. Dr. Amon je izjavil kategorično, da mu o tej kandidaturi ni ničesar znano in da bi on tudi ne mogel s svojo vestjo spraviti v sklad, da bi bil škofom-urinjcem v tujem narodu.

Poslanec Zagorac o položaju.

Minolo nedeljo je imel klub hrvatske stranke prava v Koprivnici sejo, na kateri je

poslanec Zagorac izjavil, da po njegovem mišljenju ni iz sedanje situacije drugega izhoda nego — komisarjat. Komisarjem da bo brzkone imenovan zborni poveljnik v Zagrebu FML Gerba. Poslanec je to svoje mnenje podkrepil rekši, da bi nove volitve zadale sedanjim vladim smrtni udarec.

Dogodki na Ogrskem.

Košutov brat — kandidat za ogrski državni zbor.

Iz Budimpešte poročajo, da namerava stranka neodvisnosti kandidirati v državni zbor na mesto umrlega grofa Stefana Karolyi-a, Košutovega brata Teodorja Košuta.

Za mišljenje tega človeka je značilna nastopna vest: Košut Teodor, ki je inženir italijanskih železnic, biva sedaj na Ogrskem in je obiskal kapelo, postavljeno v spomin na zopetno najdbo krone sv. Stefana, zakopano tamkaj od pokojnega njegovega očeta, Ludovika Košuta. Teodor Košut pa se je branil vpisati svoje ime v imenik obiskovalcev, ker so v tem imeniku zapisana imena nadvojvode Alberta in drugih avstrijskih generalov.

Amerika in Japonska.

Iz Washingtona poročajo, da so tamkaj zelo nevoljni, ker se Japonska na obnovljenju pogodbe upira kakoršnji si budi omejitvi glede naseljevanja japonskih kulijev v Ameriki. Združene države Amerike so ponudile kakor povračilo da priznajo eventualno carinsko unijo med Japonsko in Korejo, toda Japonska je to ponudbo odklonila.

Bolgarsko vseučiliščno vprašanje in knežji jubilej.

Iz Sofije javljajo: Vlada je odpustila 71 gimnazijskih profesorjev in ljudskih učiteljev, ker so se pred tremi tedni udeležili kongresa učiteljev, na katerem je bila vsprejeta resolucija v prilog odpuščenim vseučilišnim profesorjem. Vlada odpusti baje še več ljudskih učiteljev, sklicar, bo radi tega protesten shod štrajka učiteljev.

Po tem besnenju bolgarske vlade v oči-gled jubileju kneza Fereinanda ni več dvomiti na resničnosti vesti iz Bolgarske da se jubilejnih slavnosti udeleži le vse, kar m o r a po svojem službenem položaju, za vse druge neodvisne elemente v narodu bolgarskem tega jubileja jednostavno — ne bo. Žalosten jubilej to, ker pokaže se le prav, kako sta si tuja narod in ta vladar — usiljeni tujinec! Avstrijska diplomacija si seveda ostanja zvesta tudi sedaj ozirom na dogodke na Bolgarskem: zanje mišljenje in čustvovanje naroda jednostavno ne obstoji, ona opira svojo balkansko politiko — v kolikor se tiče bolgarske — le na lepa očesa kneza Ferdinanda in njegovih ministerskih trabantov. Sadovi te nesmiselne politike ne izostanejo, kakor so žalostno dozorili v Srbiji, kjer se je avstrijska diplomacija ozirala le na želje in potrebe dinastije Obrenovičev in se ni menila za mišljenje naroda. Obrenovičev ni več, simpatij do naše monarhije pa — tudi ne! —

Dogodki na Ruskem.

Stolipin proti „pravih ruskim ljudem“.

Iz Odesse javljajo: Oblastnije so prejele od Stolipina ukaz, naj strogo postopajo proti zvezi „pravih ruskim ljudij“, ker nje členi napadajo tudi inozemske državljane.

v sveti nerazdeljivi trojici: Bog — oče, Bog — sin in Bog sveti duh. In tako je zljajal katekizem. A čez dva dni se je nekaj pregrešil; ukral je nekaj in poslal so ga, zdi se mi, k mojemu sinu na posestvo.

Tako vidite torej. Eden ni niti vedel, kaj je Bog in je preživel vse svoje življenje, pošteno se trudeč in nikomur nič hudga prizadevajoč. Drugi pa je vedel, takorekoč „na pamet“, kaj je Bog, in je kradel in sleparil. Postavite ta dva vzgleda iz življenja skupaj in zapopadli bode, kaj razumem pod izrazom „verski duh“ in kaj pod „vernostjo“, tem zunanjim, formelnim, temi ničevimi, praznimi besedami...

Še neki dogodljaj Vam hočem navesti za vzgled, ki se je pripetil dan pred Vašim prihodom.

Vračam se z izprehoda domov. Ko pridem k stopnicam, vidim, da stojita tu dva mlada fanti, po mestno oblečena. Eden je imel kakih 28—29 let, drugi je bil videti še mlajši. Vprašam: odkod prihajata in kaj bi rada? — „Mi dva sva iz Tule“, pravi starejši, „in sva prišla k Vam, Lev Nikolajevič, prošit Vas, da bi nama dali dva revolverja“. Predstavljajte si: k meni sta prišla po revolverje! — Čemu, vprašam, pa potrebujeta revol-

PODLISTEK.

V Jasni poljani.

Okoli ust Leva Nikolajeviča je igral komaj viden smehljaj. „Kaj storiti? Kaj storiti?“ je ponovil dvakrat moje vprašanje. „Vsi mi stavljajo to vprašanje, na katero sem že po meri svojega razuma in odkrito dal odgovor v eni svojih zadnjih brošur pod naslovom: Kaj nam je torej storiti? Brali te brošure seveda niso. Žalibog so naši celi čitajoči družbi take neumnosti kakor „Ana Karenina“ in „Vojna in mir“ bolj všeč, dočim teh mojih bukvic ne bere! In vendar izrekam v njih jasno in odkrito, odkod je prišlo vse to k nam, kar se zdaj godi, in kako moramo nastopiti proti temu.“

„Vi ste mi,“ je nadaljeval, „z ostrimi potezami narisali sliko posurovelosti, podivjanosti kmetiskih mas. Jaz za svojo osebo na primer ne vidim v tej podivjanosti nič nepričakovane. Prej ali slej se je moralo zgoditi to. Ako ste v tej kmetiski masi, med preprostimi ljudmi na vasi cela desetletja, da celó stoletja namestu pravega verskega duha zasajali samo zunanjo, formelno vernost in

Nemiri v ječi.

Iz Odeše javljajo: V tukajšnji ječi so bili veliki nemiri. Politični zločinci so zahtevali, da se njihovim tovarišem, obsojenim na smrt, odvzamejo verige. Jetniška policija je rabila orožje, o čemer je bilo več kaznjenec ranjenih.

Drobne politične vesti.

Italijanski kralj na Grškem. Neki rimski list je priobčil vest, da se italijanski kralj Viktor Emanuel poda na spomlad s svojo rodbino na Grško.

V Casablanki so bili oškodovani tudi avstro-ogrski podaniki. „N. Fr. Presse“ poroča iz Casablank, da je bila tamkaj uničena tudi lastnina avstro-ogrskih državljanov in da so njih izgube mnogo večje, nego one nemških državljanov.

Zenska volilna pravica na Angleškem. Angleška spodnja zbornica je vsprejela s 132 proti 13 glasom zakon, po katerem zamorejo biti ženske izvoljene v grofovske svete in v občinske zastope.

Med Bolgari in Grki v Makedoniji. Carigajski turški listi poročajo, da je te dni tajnik grškega metropolita v Florini na javni ulici ubil bolgarskega svečenika Ilija. Tajnik je bil aretiran, ušel je pa po noči, a policija ga je dohitela in usmrtila.

Dnevne vesti.

Zaroka. Pred nekoliko dnevi se je zaročil na Voloskem gosp. dr. Šime Kurelič, župan in odvetnik v Pazinu, z dražestno in vro Hrvatico, gospico Antico Tomičič. Iz globine srca čestitamo zaročencema in vrednemu starinu, g. Viktorju Tomičiču in njegovi rodbini.

O seji istrskih zaupnikov soc. demokratične stranke, ki se je vršila tu v Trstu dne 14. julija in o kateri smo govorili tudi mi, vsled česar nas je bil „Rdeči prapor“ precej trdo prijel, češ, da smo neresnično poročali — prinaša sedaj isti „Rdeči prapor“ razsežno poročilo z namenom, da opraviči postopanje slov. sodrugov Regenta in Kermolja na tem shodu.

Tendencija tega poročila gre v glavnem za to, da se protivi naši trditvi, da sta postopanje slovenskih sodrugov na rečenem zaupnem shodu in pa stališče v „Rdečem praporju“ v navskrižju med seboj. Tu se povdarja, da je sodrug Regent izrecno naglašal, da se slovenski socijalni demokratje s principijelnega stališča strinjajo s protestom proti nameščenju vladnega komisarja, da pa sicer vstrajajo „neomajeno“ na stališču, ki ga je označil „Rdeči prapor“, ki — kakor znano — ni odobraval postopanja italijanskih sodrugov v Puli. Dalje navaja poročilo v „Rdečem praporju“ izjavo sodruga Kermolja, da nikakor ne more „oprostiti kompromisa, sklenjenega v Puli“!

Po tem poročilu v „Rdečem praporju“ res ni bilo — lojalno priznavamo to — postopanje omenjenih dveh sodrugov v navskrižju s stališčem, ki ga je bil zavzel „Rdeči prapor“. Ali temu nasproti stoji dejstvo, da v listu „Lavoratore“ — ki je vendar glavno oficijelno glasilo socijalne demokracije v Primorju — ni bilo niti besedice o teh izjavah sodrugov Regenta in Kermolja, marveč je ta list na kratko, vendar pa posebno akcentuiral, da sta rečena sodruga soglašala z vsem.

Tudi zatrdilo „Rdeč. praporja“, da sta bila sodruga Regent in Kermolj le kakor gosta na shodu zaupnikov ter da nista glasovala, jemljemo na znanje.

Mi moramo verjeti poročilu v „Rdečem praporju“. Ali, če ta list poroča resnico, imamo pred seboj dejstvo, da je „Lavoratore“ grdo lagal!

Se nekoliko pripom. Predlogu sodruga Kermolja, da se v Istri uvede narodni kaster pritrjujemo. Izjavljamo to vzlic pričakovanju g. Kermolja, da se s tem „odvzame narodnim strankam iz rok orožje“ ter z mirno zavestjo preziramo njegovo trditev, da smo se pokazali „zgodovinske petoliznike avstrijskega centralizma“, kajti ta trditev je v tako očitni

verje? — „Zato“, pravita čisto mirno, „da maščujemo naše tovariše, ki so trpeli“. Imel sem očitno opraviti s takozvanimi „zavednimi“ drugovi. Eden njiju je bil malo vinjen, ali in vino veritas (v vinu je resnica)! Ako bi eden ne bil nekoliko opit, bi fanta najbrže niti ne bila prišla k meni. No, govoril sem dolgo z njima; dal sem jima raznih bukvic na pot in sem ukazal, naj jima dajo jesti. Pozneje mi je pripovedovala stara dekla, da sta fanta s takim poželjenjem planila po jedi, katero jima je postavila na mizo, da je bilo hudo gledati. Vidite: ta dva človeka sta bila lačna, a nista prišla, da bi jedla, ampak po revolverje. Iz tega in še več iz pogovora z njima sem se prepričal, da vlada v njunih dušah popolna tema, da manjka v njima docela pojem o dobrem in slabem.

„Vi hočete s tem tudi nam pokazati pot, Lev Nikolajevič?“

„Da, da. Vsak je dolžan, ako pride mimo nesreče pomagati, dati potrebno podporo. A tudi samo to. Potem pa mora s svojim osebnim vzgledom pokazati, kako treba živeti, ne pa si domišljati, da more on, majčkana pitica, urediti življenje milijonov ljudi, življenje celega naroda. . . .“

(Konec).

revoluciji proti resnici, da res ne potrebuje odgovora.

Pač pa hočemo s par besedami reagirati na izjavo sodr. Regenta, s katero je ta govornik „s principijelnega stališča“ izrazil svoje soglasje s protestom proti nameščenju vladnega komisarja. Tu treba naglasiti, da „gospodarska stranka“ v Puli, kateri se je pridružila tudi hrvatsko-slovenska narodna stranka, stremljeva ravno za to, da se občinska administracija v Puli ozdravi in da postane poštena in racionalna, s čemer bi se ravno odvzel vsaki povod za nameščenje vladnega komisarja v poznejih časih. Odkrita pa izjavljamo, da ne bi imeli čisto nič proti temu, ako bi se — v slučaju razveljavljanja volitev — za par tednov namestil vladni komisar, ki naj bi izvel poštene in zares svobodne volitve. Ta žrtev s stališča svobodoljubja bi bila uprav brez pomena vspricho cilja, po katerem mora stremeti vsakdo in ki je, da se enkrat iztrga moč iz rok klike, ki v svoje strankarske svrhe brezvestno zapravlja občinsko premoženje in z nogami tepta ne le princip narodne pravičnosti, ampak tudi vsako politično svobodo.

Še eno interesantno izjavo iz govora sodruga Kermolja moramo zabeležiti. Rekel je namreč, da slovenski narodnjaki naj molče, ker imeli bi pravico govoriti, če bi bili postavili svoje kandidate! Čudno se glasi ta izjava iz ust socijalnega demokrata. Zamerjajo naši stranki, ker se je pridružila stranki, zasnovani brez ozira na narodnostni moment in v zgolj gospodarsko-administrativne namene, pardonirali pa bi naši stranki, če bi bila postavila svoje nacionalistične kandidate! Je-li to v soglasju s principom internacionalizma?!

Sodrug Tuntar je skušal opravičevati kompromis s italijansko kamoro s strašenjem s klerikalizmom. To je smešno vspricho dejstva, da je velik del klerikalne stranke na Puljsčini (na občinskih volitvah) glasoval proti gospodarski stranki in za kamoro, in da je ravno klerikalna stranka na državnozbornih volitvah v II. istrskem volilnem okraju pripomogla do zmage kandidata tiste italijanske stranke, s katero so italijanski socijalisti sklenili kompromis!

Naj torej gospodje sučejo stvar kakor bočejo, vendar se jim absolutno ne posreči, da bi opravičili svoj kompromis s najboljši nacionalistično in najbolj nasilno stranko.

Nezaslišana nesramnost. Pred seboj imamo dvojico pisemskih kuvert z istim naslovom. Pismi sta bili naslovljeni na nekega Slovenca v Puli. Na obe kuverti je bil prilepljen narodni kolek. In to je dalo nekemu na pošti povoda za nezaslišano nesramnost, ki jo hočemo tu označiti. Na jedni teh kuvert je bil kolek s silo odtrgan, kar je razvidno tudi iz dejstva, da je papir na dotičnem mestu nekoliko pretrgan. Hudobni namen pa je še podkrepjen s tem, da je mesto, kjer je bil prilepljen kolek, s črnilom zamazan. To je nesramno. Ali še huja nesramnost se je zgodila z drugo kuverto. Tu je kolek ostal intakten in prilepljen, ali začelkana je čez-enj beseda — nežna čitateljica oprostite! — merda.

Tako je naslovljenec prejel oni kuverti. Kdo in kje je zagrešil to nesramnost, tega seveda mi ne moremo vedeti. Zabeležili pa smo to nezaslišano nesramnost kakor znak, kakov duh vlada med jednim delom personala na naših poštah. Kje je metla, ki malo očisti ta Avgijev hlev?!

„Rdeči prapor“ in naša delavska organizacija. V neki polemiki notici, naperjeni proti „Slovenskemu narodu“, pripoveduje „Rdeči prapor“, o „publi“ „Edinosti“ in o tržaških „konfuznih slogaših“, o katerih misli „Slov. Narod“, da „imajo menda res kake delavske armade za seboj“.

Mi se nečemo prerekati o tem z „Rdečim praporjem“. Čemu tudi, saj bodo odgovarjala dejstva nedoljne bodočnosti! V nedeljo že se bo vršil ustanovni občni zbor rečene organizacije. Že ta shod poda gotovo nekoliko odgovora na poskus „Rdečega praporja“, da bi svojim čitateljem sugeriral mnenje, da „tržaški slogaši“ nimajo nobenega delavca za seboj. Še točnejši odgovor v tem pogledu poda prihodnje — delo!

Torej le malce potrpljenja je potrebno in le ne preveč hiteti se s sentencami in trditvami! Naglica ni preveč dobra, kajti v naglici se človeku lahko pripeti, da pade v protislovje — sam s seboj, kakor se je to zgodilo „Rdečemu praporju“ v omenjeni notici. V eni in isti notici nas hoče „Rdeči prapor“ smešiti in ironizovati z epitetom „slogaši“, to je: označiti nas hoče kakor ljudi, ki hočejo [po vsej sili ohraniti] slogo med Slovenci! Hkratu pa zatrja, da smo s „Slovenskim narodom“ v najlepšem prijateljstvu!

Kako je to možno? Vsakdo poreče: če je to poslednje res, ne more biti to prvo resnično! Eno izključuje drugo. Saj ve pri nas že sleherni otrok, da je vsa tendencija v „Slov. Narodu“ diametralno nasprotna „slogašem“.

Tudi „Rdeči prapor“ si je čisto v laseh s „Slovenscem“. Vendar pa bi nas gotovo oistro zavrnili, ako bi sklepali iz te okolnosti, da živi v najlepšem prijateljstvu s „Slov. Narodom“, s katerim je pogosto — tudi v polemikah. Slično je naše razmerje do obeh ljubljanskih dnevnikov. Mi se postavljamo po robu, kadar vidimo, da se (po našem uverjenju) greši v narodnem pogledu, pa bilo to

na desni, ali levi. Da je temu res tako, pričajo mnoge naše polemike s „Slovenscem“ in — „Slov. Narodom“.

Narodna delavska organizacija. Tam potom javljamo vsem onim, ki se še dosedaj niso upisali v to važno društvo, da bo uradno odprt danes od 9—12. dopoldne in od 5—7. ure zvečer. Ker je število upisanih članov naravnost impozantno in ker je „Narodni delavski organizaciji“ zajamčena najlepša bodočnost, izginja bojazen, ki se jo ima navadno ob ustanovljanju takih važnih institucij. Zato pa pričakujemo, da se vsak slovenski delavec sedaj, ko je občni zbor (ki se bo vršil v nedeljo 18. avgusta 1907 ob 8^{1/2} uri zj.) predurmi, upiše v naše vrste.

Društveni urad je: Via Geppa 15, I.

O priliki ustanovnega občnega zbora „Narodne delavske organizacije“, ki se bo vršil prihodnjo nedeljo dopoldne v „Narodnem domu“ v Trstu, prireditelja slavni društvi: „Narodna Čitalnica“ in „Pev. društvo „Zarja“, obe iz Rojana, veliko narodno slavlje v prostorih konsumnega društva v Rojanu.

Ker obetata obe društvi nuditi slav. občinstvu iz raznovrstnega programa obilo zabave, in ker ostane ta narodni praznik vsakemu slovenskemu delavcu v Trstu v živem spominu, opozarjamo že danes na to slavnost, vse za dobrobit „Narodne delavske organizacije“ misleče sloje. Čas in vspered priobčimo pravočasno.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Dne 1. avgusta 1907 se je otvorila med postajico Petersin in postajo Forbes-Schweinitz proge Dunaj—Heb ležeča postajica Zločica za osebni in omejeni prtljažni promet.

Od sv. Jakoba. Kakor je bilo čitati, ustanovila se je pri nas nova podružnica sv. Cirila in Metodija. Zanimanje za to podružnico je bilo začetkom prav veliko, tako, da se je vpisalo že v prvih dneh okoli 100 udov. A odkar je navstala neznosna vročina, se zdi, da vpliva ta močno tudi na naše ljudstvo, kajti vpisovanje v podružnico je postalo leno, zaspano. Mislilo se je, da bo ta naša, najzadnje ustanovljena podružnica, najplodonošnejša, najmočnejša, kar bi tudi pravzaprav morala biti in sicer iz vsem znanih vzrokov.

Sv. Jakob ima namreč edino slovensko šolo v vsem Trstu, obstoječo iz 10. razredov. Ta šola provzroča družbi sv. Cirila in Metodija največ stroškov in bi vsled tega bilo primerno, da bi dajal uprav sv. Jakob, ki šolo najbolj rabi, družbi največ dohodkov. Šolsko posojpje je slabo; treba bo v najkrajšem času zidati novo. Zato bo treba denarja, a družba ne razpolaga žnjim; treba bo novih žrtev. Ako bi bil vsak Slovenec pri sv. Jakobu vpisan v našo podružnico, bi se nabralo veliko število udov in s tem velika svota, ki bi družbi pripomogla. Ena krona je za eno nedeljo popoldne majhna, ako bi kdo v enem letu le dve nedelji popoldne žrtvoval, bi bil vpisan v podružnico in tako dal dar domovini. Blizu se 15. september, kateri dan priredi naša podružnica veselico. K tej naj pride, kdor le more, da da „obolus“ naši družbi. Tudi ta dan se lahko, kdor ima veselje, vpiše v podružnico. Na vpisovanju otrok pričetkom šolskega leta, se to tudi lahko stori pri šol. voditelju. Do takrat morda preneha vročina in bodo naši ljudje bolj čili in delavni, nego v sedajnjem vročini. Upati je, da nas naše pričakovanje ob ustanovitvi te podružnice ne bo varalo, marveč, da porečemo ponosno: „Sv. Jakob je prava slovenska trdnjava v Trstu, ki se ne da poitaljančiti, kar dokazuje število udov „podružnice sv. Cirila in Metodija“.

Proti-klerikalna demonstracija. V zavodu Salezijancev na istrski cesti je bilo sinoči neko predavanje, na katerem je predavatelj pobijal proti-klerikalne, razne proti-verse in enake struje. Nekaj mazzinijancev (pristaši Mazzinijeve struje) in nekaj socialistov — kakih 300 na število, je pa priredilo demonstracijo pred zavodom in potem po raznih ulicah v mestu. 5 demonstrantov je bilo aretovanih.

Za knjižnico „Čitalnice“ pri sv. Jakobu daroval je g. Dekleva Josip 1 Krono, gg. Grile Fran 3 knjige, Vatovec Andrej 1 knjigo. Srčna hvala. Čitalnica nameruje spremeniti svojo knjižnico v javno, zato bi bila narodna dolžnost vseh rodoljubov in denarnih zavodov, da izdatno podprejo z darovi ta namen, ki, ako se uresniči, doprinese obilnega sadu. Vsakdo žrtvuj po svoji moči za izobrazbo našega ljudstva.

Tržaška mestna statistika. Od 4. do 10. avgusta se je v tržaški občini poročilo 34 parov. Rodilo se je 123 otrok, in sicer 52 moških in 71 ženskih; od teh 22 nezakonskih. Umrlo je 92 oseb, in to 44 moških in 48 ženskih; od teh 34 izpod enega leta.

Na veliko narodno slavnost, ki jo priredi pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku dne 8. sept. so prijavila do sedaj sledeča društva svojo udeležbo:

1. „Rokodelsko bralno društvo“ Tolmin korporativno z zastavo; 2. „Tržaški sokol“ Trst, korporativno z zastavo; 4. „Divaški rodoljubi Divača“; 5. Pevsko društvo „Košana“, Košana.

TRŽAŠKA MALA KRONIKA.

Roparski napad na 13 in pol letnega dečka o belem dnevu. 13 in pol letni mesarski vajenec Ljudevit Renčnik, ki je v službi v mesnici g. Ivana Otoničarja v ulici Alessandro Volta št. 2, pripoveduje nastopno: Kakor vsaki dan, je tudi včeraj predpoludne raznašal meso raznim odjemalcem na dom.

Ob 9. uri in pol je bil na glavni cesti v Kolonji. Ko je prišel do posestva cvetličarja Furlana, sta skočila nadenj dva človeka. Eden teh da ga je prijel za vrat, a drugi za roko. Oni, ki ga je držal za vrat, da mu je rekel: „Če ne molčiš, te vržem v potok“ (ki teče ob cesti). Na to da sta mu vzela iz žepa 7 kron denarja in odšla.

Dogodek je bil prijavljen policijskemu komisarijatu v ulici Luigi Ricci.

Roparski napad? Napadeni je enega napadalcev vjel in izročil orožnikom? Včeraj se je govorilo po mestu o sledečem dogodku: V nedeljo večer da je neki mladenič iz Štanjela vozil zaklana teleta v Trst. Šel je preko Nabrežine. Ko je bil takraj Nabrežine da so ga napadli trije ali štirje zlikovci. Dočim so drugi ostali pri konjih in jih pridržavali, je eden njih stopil k vozniku in mu velel naj mu da denar, kar ga ima pri sebi, ali mu pa odnesejo nekaj telet. Mladenič je pa tega človeka z debelim koncem bičevnika vdaril po glavi, da se je takoj onesveščen zgrudil v cestni prah, a ostali so na to pobegnili. Mladenič je na to skočil z voza, in fino namazal z bičevnikom onega človeka po onem delu života, ki ga rabi pri sedenju. Na to ga je lepo svezal, ga položil na voz mej zaklana teleta in ga potem oddal orožnikom.

Radi nevarnega pretenja. 36 letni Peter Gojanovič ima v najemu krčmo v hiši št. 3 v ulici dei Capitelli. V tej krčmi je pa za kuharico soproga dninarja Mateja Vukešića. Predsinočnjim, ko je bil Vukešić v krčmi, je bil navstal prepir mej njegovo ženo in Gojanovičem. Vukešić je posegel vmes, seveda v prilog svoje žene. Na to je pa Gojanovič pokazal s svincem okovano palico in s to zagrozil Vukešiću in njegovi ženi. Poleg tega je pa še dejal: „Če vama ne bo ta dovolj, vzamem pa revolver!“ — Vukešić je dal vsled tega Gojanoviča aretovati in odvesti na policijo, kjer so res našli pri njem nabit revolver. Revolver so mu zaplenili, njega so vzeli na zapisnik in ga potem izpustili.

10 kg bakra je na parniku „Flaminian“, ki je vsidran v svobodni luki, vkradel 38-letni Ivan S. S. Kontovelja. Bil je aretovan. — Baker je bil vreden 18 kron.

Smešnica. Vmrli je nek oderuh. A.: „Govori se, da mu napravijo civilen pogreb!“ B.: „Prav za prav, bi mu morali napraviti kazenski pogreb!“

Koledar in vreme. — Danes: Vnebovzetje Marije device; Dragomir; Milvana. — Jutri: Rok, spoznavalec; Branislav; Nemira. — Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 32° Celz. — Vreme včeraj: lepo.

Društvene vesti in zabave.

Pevcem in pevкам društva „Kolo“ se naznanja, da bo radi veselice tamburaškega odseka v Kozini pevska vaja v soboto zvečer ob navadni uri meste v nedeljo popoldne. Danes so tudi pevske vaje.

V nedeljo v Kozino! Ob 2. uri 15 minut popoldne odpeljemo se prihodnjo nedeljo v Kozino, kjer se nam nudi lepa prilika navžiti se glasbene umetnosti. Tamburaški odsek „Kola“ priredi namreč koncert s tamburanjem, petjem, šaljivo pošto, tombolo in plesom. Ni treba torej posebno povdarjati, ampak le to rečemo, da je poskrbljeno, da se bo slavno občinstvo kar najlepše zabavalo. Tudi mladina bo rajala in se vrtela pri prijetnem večernem hladu in ob zvokih naše tamburice. Torej na svidenje v Kozini.

Sokolski izlet v Repentabor. Pišejo nam:

Kakor smo že naznanili prirede prihodnjo nedeljo dne 18. t. m. sokolska društva iz Trsta, Gorice in Solkana izlet v Repentabor, ki bo združen z veliko vrtno veselico in javno telovadbo — ki jo bodo izvajali telovadci vseh društev — ter s petjem in plesom.

S Proseka pride korporativno pevsko društvo „Hajdrih“ s zastavo, ki se mu gotovo pridruži mnogo drugih izletnikov, ter nastopi na veselici s pesmijo: „Zrinjski Frankopan“. Iz Opčin pride pev. društvo „Zvon“ ki nastopi s pesmijo „Nazaj v planinski raj“; iz Repentabora pa pevsko društvo „Dom“, ki nastopi s pesmijo: „Oj planine“ od S. Bartla. Godbo preskrbi občeznana narodna godba iz Sv. Ivana, ki bo spremljala tudi skupne telovadne vaje; zvečer pa v prijetnem valčku in drugih plesih.

Šaljiva pošta, umeteljni ognji itd. bodo izpolnjevali svobodno zabavo. — Za zabavo torej je preskrbljeno vsestransko. Ozirom na vse to pričakujemo mnogoštevilne udeležbe iz Trsta, njega okolice in od vseh strani Krasa. Torej na svidenje v nedeljo ob 1.25 popol. na državnem kolodvoru in potem na Repentaboru!

Kinematograf Spina. Na prostoru ob miramarski cesti se sedaj prirejajo mešane predstave: nekoliko kinematografskih projekcij in pa razne druge točke. Tako bo drevi posebna velika predstava za otroke. Vspored obeta obilo smeha. Vsi otroci bodo obdarovani. Poleg tega bo srečkanje na 5 daril.

Darovi.

Na veselici možke podružnice družbe sv. Cirila in Metodija na Greti preplačali so vstopnino sledeči gg.: Josip Andrejev Pertot 4 K 60 st.; Dr. Pertot, Ernest Pertot, Anton Šank po 2 K; Dr. Jos. Mandić 1 K 60 st.; Jakob Pertot (cerkovnik) 1 K 10 st.; Maurič, Milka od Kralov po 1 K; Svetko Martelanc 80 st.; Mikelič, N. N., Kanobel. Svoboda, N. N., Cvek, N. N., N. N., po 60

st.; Anton Turk 50 st.; A. Žitko 40 st.; Pevec Adrije, A. Martelanc po 20 st.; Geržina 10 st.

Vesti iz Goriške.

x Vsakemu svoje! Glede vesti iz Gorice priobčene v ponedeljkovi številki pod zaglavjem „Goriški deželni odbor“ se mora potrditi, da v deželni hiši glede narodnosti ne vladajo take razmere, kakor bi se smelo in moralo pričakovati. Da se popravijo in odpravijo, naj stopita slovenska deželna odbornika na noge in hitro bo boljši. Kar se pa tiče onega mladega uradnika, ki je zapustil te dni pisarniško mesto le za to, ker mu niso dali miru, ker je bil Slovenec, se mora pripomniti, da izstopivši ni bil uradnik, ampak le — diurnist, katerega je mislil deželni odbor že prej odslužiti, ker nikakor ni zadostoval svojim dolžnostim. Ker je ta bivši deželni diurnist sin uradnika „Gorice“, se je dr. Gregorčič potegnil zanj, da so ga obdržali. Ko je naznanil svoj izstop, vsprejelo se ga je na zapisnik in mu je vodja pisarne izplačal, kar mu je pritikalo za ta mesec. Torej, vsakemu svoje in z resnico na dan!

Kanalski župni upravitelj utonil. Iz Kanala poročajo: V torek zvečer se je šel ob 9. uri kopat v Sočo pod mostom v Kanalu tukajšnji župni upravitelj g. Leopold Pečenko z dvema drugima gospodoma. Voda ga je zanesla proti kraju, kjer so navpične strme skale. Voda je tamkaj globoka 6 do 7 metrov. Nekrat je začel klicati na pomoč, ali ni bilo mogoče prihiteti takoj na pomoč, ker je bila tema. Utonil je in še le čez tri četrt ure so ga našli kakih 12 do 15 metrov niže od bregov, kjer je ponesrečil. Pokojnik je bil star 39 let. V Kanalu je služil 12 let.

x Iredenta v novi obliki. Poročal sem že, da so v Gorici laški socijalisti Mazzinijevih nazorov in družbi členov „Società popolare friulana“, kar je eno in isto, pred časom razpošiljali poziv na velik protestni shod zoper premestitev slovenskega učiteljskega iz Kopra v Gorico. Ker je bil oklic stiliziran v velikolaškem duhu, ga je državno pravdnštvo zaplenilo in se je shod sploh prepovedal. Policija je napravila na stanovanju tajnika tega odbora, sestoječega iz študentov in delavcev (zadnji večinoma laški podaniki) hišno preiskavo in zaplenila mnogo kompromitirajočih spisov. Proti osebam ki so podpisane na omenjenem pozivu, uvedla se je sodnijska preiskava. Ta odbor je ob stoletnici rojstva Garibaldija nabil po vsej Furlaniji lepake z slavjučevo sliko. V Gorici se to ni dopustilo. Na politični oblasti, kamor so šli protestirati, so tem razgretim glavam povedali, da v Gorici niso tla za tako propagando.

Iz Dutovelj. V nedeljo dne 8. sept. t. l. poseti nas vrlo pamsko društvo „Zarja“ iz Rojana s svojimi tamburši ter nam priredi v Dutovljah na korist našega „Vinarskega društva“ veliko ljudsko veselico.

Spet bodo imeli naši mili tržaški gostje priliko poleteti na divni Kras, ter navžiti se svežega zraka, in okusiti časo dobrega kraškega terana, ki ga ima iz svojih kleti naše „Vinarsko in gospodarsko društvo“ v gostilni g. I. Filipčiča na razpolago.

Na svidenje torej dne 8. septembra v Dutovljah.

Rihemberk, 12. avgusta 1907. Dne 9. junija je provzročil ponočni vihar našim občinarem veliko škodo. Polomil je zelo veliko sadnega drevja: breskev, marelic, hrušk, jabolk itd. Celo trte je izrul iz tal ter izrite zanesel daleč od njih stalnega kraja. Nekaterim posestnikom polomil je cele gozdiče kostanjevega in hrastovega drevja, drugim je odkril strehe hiš in hlevov ter provzročil na teh zelo veliko škodo. Ona noč je bila strašna in marsikdo je bil pomnil do smrti. V državnem zboru je bil o tej škodi takoj uložen predlog in zahtevana državna podpora. Bil je tudi komisijoneli ogled od strani davčne oblasti (za odpis davkov), ki ga je zahtevalo županstvo. Ali ta odpis, ki se izvrši v 3—4 letih, bo — kakor že navadno — tako neznan, da ne pokrije komisijonelnih stroškov. Radi tega svetujemo prizadetim, da se sami potrudijo in zahtevajo državne podpore ter opišejo natančno resnično škodo, ki je pač ogromna za naše razmere. Gospod župan, podžupanje starešine: kje ste?! Pomagajte! Zdaj je čas, da pokažete skrb do občanarjev. Ko bi se zgodilo kaj takega Nemcem ali Lahom, vpili bi v državni zbor kakor srake, dokler bi ne dobili povrnjene škode. Naši ljudje pa molče potrpežljivo.

Včeraj ob 11. uri predpoludne užgal je stroj brzovala na naše v Polski gori. Kake 4 štirjaške kilometre gozda in nasadov je pogorelo, škoda je zopet velikanska. Nasadi so bili visoki in gosti. Tu na tej strani se dogajajo vedno požari ob železni cesti in mi bomo pač morali zahtevati od direkcije državnih železnic, da korenito zabrani nevarnost ognja. Kedaj dorastejo zopet ti krasni nasadi.

Suša je jela tudi pri nas pritiskati, zemlja je potrebna mokrote. Pri vsem tem se grozdje lepo redi, osobito v vinogradih globoko kopanih. Zdravo in čisto je tudi. Pernospersa ima slabo letino.

Čujemo, da je odbor za slavnostno odkritje plošče pesniku Gregorčiču odnesel to na kasnejši čas. Pojavile so se razne razpreke; tudi pomanjkuje menda složnosti in veselja do stvari. Revčki smo, revčki; no, želeli bi bilo vseeno več agilnosti in složnosti, ako

hočejo gospodje kaj doseči, — ali pa naj puste vse skupaj.

Dijaška veselica. V nedeljo, dne 15. kimovca priredijo vipavski dijaki veliko veselico v grajskih prostorih v sv. Križu. Toliko v naznanje drugim društvom, da ne prirede ta dan veselice. Bogati vsopred se priobči pravočasno.

Vesti iz Istre.

Bednemu prebivalstvu v pomoč. — Drž. poslanci Matko Mandić, dr. Laginja, Spincić in tovariši so stavili v zbornici poslancev nastopni nujni predlog:

„Sklicuje se na nujni predlog, predložen v seji zbornice dne 16. t. m. in tiče se bednega stanja prebivalstva krajne občine Dolina v Istri predlagajo podpisani, da se oni nujni predlog raztegne tudi na krajno občino Očizla-Klanec v Istri, katera občina neposredno meji s krajno občino Dolina, v kateri vladajo vsled velike suše isti žalostni odnosi, in končno da bi visoka vlada priskočila na pomoč prebivalstvu občine Očizla-Klanec s čim izdatnejo podporo za ublaženje bede.“

V formalnem pogledu predlagamo, da se razpravlja ta predlog z vsemi po pravilniku dovoljenimi skrajšanji ter da se nemudoma izroči odseku za podporo njim, ki trpe bedo vsled velike suše in drugih elementarnih neizgov. —

Novo društvo. C. kr. namestništvo v Trstu je vzelo na znanje pravila novega društva: Pevsko, bralno in godbeno društvo „Istrski Grmič“ v Spodnjih Škofljah (pol. okraj Koper).

Vesti iz Kranjske.

Samomor. Poročila, došla v Novomestu v ponedeljek, javljajo, da se je občežnani gostilničar in posestnik Fr. Krapš, doma na Makutah pri Toplicah, v nedeljo popoldne ustrelil z lovsko puško proti srcu, in ker se ni dobro zadela, se je potem še sunil z nožem v prsa. To se je zgodilo v njegovem vrtu pod črešnjo. Puško je bil nekako pritrdil, eni pravijo ob deblo, drugi zopet na poleg rastočo trto. Hodil je večkrat poskušat. Gotovo je, da je nesrečnež takoj umrl, in da so našli poleg izprožene puške tudi oster nož na tleh. Krapš je oče 10 otrokom; eden sinov je teolog drugoletnik. Do tega obupnega čina ga je baje gnalo slabo gospodarsko stanje.

Tifus na Dolenjskem. Kakor že poročano, tifus v Zatičini še vedno ne miruje. Nekaj zbolelih je tudi v ondodnem cisterzijskem samostanu. V bolnišnici usmiljenih bratov v Novem mestu se nahaja neki mladenič iz okolice št. Jerneja. Bolezen je pri nesel seboj, ko je bil junija meseca na vojaških vajah.

Poleg okužene jame na Cerovem (na Gorjancih) je gosp. Franjo Pirc minolo nedeljo v večji družbi na istem pogorju okoli Podgrada zopet našel 3 ginkoka brezdna, v katerih enega so svojčas vrgli — kolikor je namreč znano — do 40 garjevih kozlov. Živalski ostanke so se našli v vseh treh jamah. Skozi te jame se pretaka voda, katere izvir se je našel v žalostnem stanju. Zelo zanimivo poročilo sledi.

Gradnja nove železnice Trebnje-St. Janž na Dolenjskem hitro napreduje na vsej progi. Približno 1500 delavcev je povprek na delu.

Železno rudo nameravajo kopati na Cerovem na Dolenjskem ter so jo že nekaj odposlali na preizkuševališče na Dunaj.

Vesti iz Koroške.

Borovlje. — Čim dalje strastnejši in surovejši postajajo tukajšnji fanatizirani Nemci v svoji nebotični pangermanski nadutosti. Zadnjič smo poročali, da je c. kr. učitelj oklofutal slovenskega mladeniča edino le iz narodne mržnje; slavni čini slabo znanega Košičevega Pepčka, ki je zopet imel zadnjič kar tri razprave na en dan, so itak znane, samo to bo morda manje znano, da si isti Pepček prisvaja akademsko izobrazbo in da se je še pred nedavnim ponašal s častjo nadporočnika v rezervi. Po posnemanjavrednem vzgledu teh slavnih mož se je polastila izobražencev Sp. Roža prava pravcata klofutomanija. Zopet imamo namreč beležiti slučaj, da je eden tukajšnjih priseljencev Nemcev, ki se nemalo ponaša s svojo izobrazbo in družabnim postavljanjem, namreč višji gozdar Rainer, prav živinsko surovo oklofutal slabotnega fanta Sašina. Res, skrajni čas bi bil, da se enake surove prestopke eksemplarično kaznuje in da se tem nadutim privrancičem enkrat za vselej odvzame veselje, na tak surov način kazati mržnjo proti domačemu prebivalstvu.

Vesti iz Stajerske.

Sv. Jurij ob juž. želez. Dolgo časa se je že razmotrivalo pri nas, kako bi se boljše odpomoglo zaspanosti naših Sentjurčanov. Ob vsaki priliki se je sicer govorilo pa tudi marsikje pisalo o slov. Sentjurju, ali kdor je imel priliko opazovati naš zares krasen Sentjurij bolj natanjko, mogel je priti

do dvomljivih misli. Da bi pa našemu Sentjurju dali pravo slovensko lice, začelo se je že pred precej časa nekaj ugibati in premišljevali, ali bi ne bilo koristno ustanoviti si Sentjurskega Sokola.

Ta predmet je že celjska „Domovina“ preresetavala parkrat, bili so to zares navduševalni članki za ustanovitev „Sokola“. Od istega časa nam je ta misel in želja toliko k srcu prirastla, da smo res začeli s pravim delom in smo si v ta namen pred kratkim

(Dalje na 4. strani).

Tovarna pohištva
Aleksand. Levi Minzi
ulica della Cesa št. 46
ZALOGA:
Piazza Rosario št. 1
Katalogi načrti in proračuni
NA ZAHTEVO.

UMETNI ZOBJE

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

= vsake bolečine

v zobarakem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Tuscher

TRST

ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Odvetniška pisarna

Dr. Gregorina in Dr. Slavika

sprejme takoj

pisarniškega vežbenika.

Dr. Fran Mandić

ZDRAVNIK

stanuje v Via Giorgio Galatti št. 18

BALKAN. — Telefon št. 10-89.

Civilna in vojaška krojačnica

Bogata zalioga tu- in inozemskega blaga in vseh predmetov spadajočih v krojaško obrt.

Odlikovan dne 5. aprila 1906

na XXVII. mednarodni razstavi v Parizu s častno diplomom, častnim križcem in zlato kolajno in na II. mednarodni razstavi v Bruxelles-u s največjo odliko „GRAND PRIX“ diplomom.

Naročbe se izvršujejo točno in se dostavljajo na dom

Z odličnim spoštovanjem

AVGUST ŠTULAR

Trst — ulica Caserma št. 4 — Trst

Delavnica se nahaja v isti ulici št. 6, I. nadst.

Serravallo-vo železnato kina vino

za bolehe otroke in rekonvalescente

Provzroča voljo do jedi, utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najslavnejših zdravnikov v vseh slučajih, kadar je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

I. SERRAVALLO

TRST

Tržiška tovarna za olja, mazilo za vozove, kemiški proizvodi

Kollar & Breitner

Tovarne: Katram, Asphalt, Karton za pokrivanje, lesni Cement, Karbolinej, Naftalina „GROSSOL“ itd. itd.

Grossol

za sedaj priznano kakor najbolje in najtrajnejše mazilo, ki ohranja nove in stare plasti na asfaličnih kartonih, skrilnih ploščah in vsakovrstnem laminatu.

Asfaltirani kartoni, izolatorni kartoni, lesni cement, karbolinej, karbolna kislina, asfalti in drugi proizvodi iz asfalta in katrama, opolsla olja, mast za stroje, mazila za vozove, priznane in najboljše znamke (registrirane) mast za vagone, mast-vaselina za kože, mast za orožje, voščilo za čevlje itd.

Tovarna in pisarna v TRŽIČU (Monfalcone) pri Trstu.

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

Največpečnejše sredstvo proti

DOBIVA SE V VSEH LEKARNAH.

revmatizmu in protinu

TEKOČINA GODINA

prilagojena v Trstu Rafaja Godina, lekarna „Sv. Marija della Salute“ pri od lekarnarjev: sv. Jakoba in Josipa Godina, lekarna „Sv. Iga“, Faruče 4.

Steklenica stane K 1-40. Iz Trsta se ne odpošilja manje od 4 steklenice proti pošt. povračilo ali pošt. anticipatni pošiljatelj stane 7 K. Raznoliki pošiljatelji in...

HOTEL BALKAN